

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Кіровоградської області щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2020 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Кіровоградської області в IV кварталі 2020 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Кіровоградської області у IV кварталі 2020 року свідчать, що на тлі посилення карантинних заходів респонденти і надалі очікують скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та погіршення розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозується посилення інфляційних та девальваційних процесів.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні** вищими темпами: баланс відповідей – «мінус» 23.1% (у попередньому кварталі – «мінус» 8.3%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 24.4% (графік 1);
- **прискорення зростання цін на споживчі товари та послуги: частка респондентів, які очікують інфляцію до 7.5%**? зменшилася до 53.8% (у попередньому кварталі – 75.0%), у цілому по Україні – 49.2%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- **посилення девальвації національної валюти:** 84.6% респондентів очікували знецінення гривні відносно долара США (у попередньому кварталі – 63.6%), у цілому по Україні – 87.1%;
- **погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств** п'ятий квартал поспіль: баланс відповідей – «мінус» 8.3% (у попередньому кварталі – «мінус» 25.0%) (таблиця). У цілому по Україні очікується незначне поліпшення фінансово-економічного стану – 1.3%;
- **зменшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – «мінус» 7.7% (у III кварталі 2020 року – «мінус» 18.2%) (таблиця), у тому числі обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – «мінус» 25.0% (у III кварталі 2020 року – «мінус» 33.3%). У цілому по Україні очікується помірне зростання обсягів реалізації: баланси відповідей – 7.1% та 3.8% відповідно;
- **скорочення інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – «мінус» 30.8% та «мінус» 23.1% відповідно (у попередньому кварталі – «мінус» 50.0% та 0.0% відповідно). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 4.5% та 3.8% відповідно;
- **зменшення кількості працівників** на своїх підприємствах високими темпами: баланс відповідей – «мінус» 30.8% (у попередньому кварталі – «мінус» 33.3%), у цілому по Україні – «мінус» 9.9% (графік 4);
- **зростання цін на товари/послуги, що купуються, значно вищими темпами** (баланс відповідей – 92.3%), ніж на **товари/послуги власного виробництва** (баланс відповідей – 30.8%) (у попередньому кварталі – 83.3% та 33.3% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатиме курс гривні до іноземних валют. Високо оцінено також вплив цін на сировину та матеріали, вартості трудових ресурсів та попиту на продукцію (графік 7);
- **уповільнення зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 38.5% та 53.8% відповідно (у III кварталі 2020 року – 50.0% та 58.3% відповідно) (графіки 6 і 4).

Недостатній попит та нестабільну політичну ситуацію респонденти назвали **головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво** (графік 5).

Знизилися очікування щодо зростання потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити (38.5% опитаних), надають перевагу кредитам у національній валюті. За оцінками респондентів, умови доступу до банківських кредитів останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами та надмірні вимоги до застави – основні стримуючі чинники залучення кредитних ресурсів (графік 10).

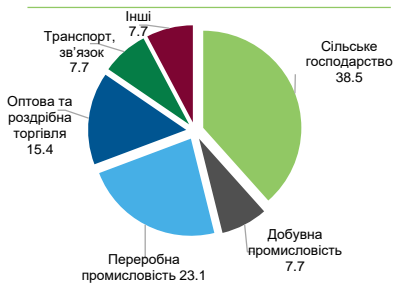
Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.9%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

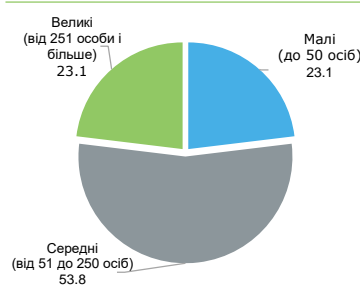
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств добрий:** баланс відповідей – 15.4% (у III кварталі 2020 року – 8.3%) (графік 3). У цілому по Україні фінансово-економічний стан підприємств поганий: баланс відповідей – «мінус» 3.2%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва збільшився і є нормальним:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 12.5%);
- **ресурси виробничих потужностей зросли і є достатніми, щоб задовольнити неочікуване зростання попиту:** баланс відповідей – 7.7% (у III кварталі 2020 року – 0.0%).

Паспорт вибірки^{1,2}

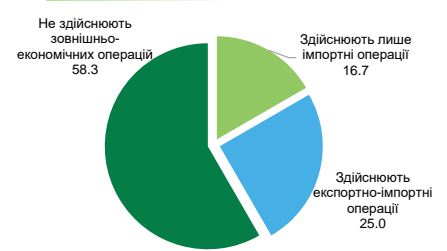
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

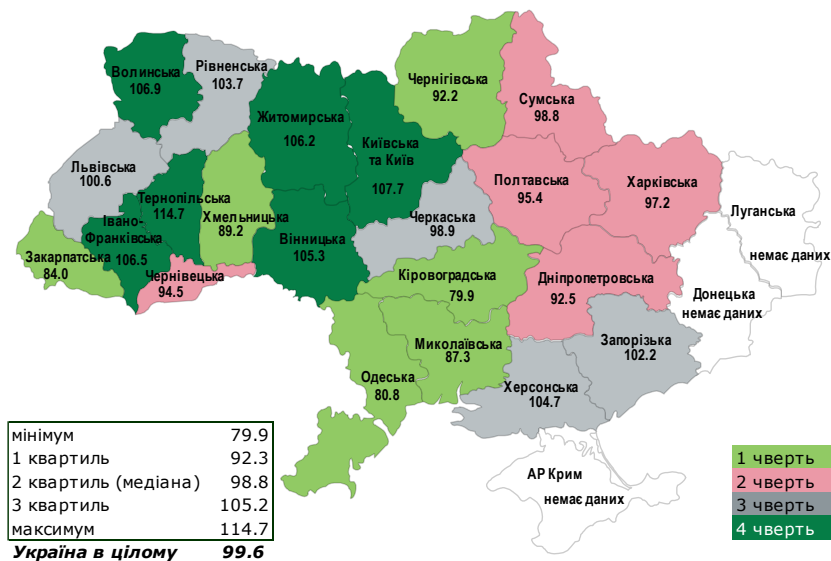

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- час проведення – 06–24 листопада 2020 року;
- опитано всього 13 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Кіровоградської області щодо їх ділової активності (за складовими)

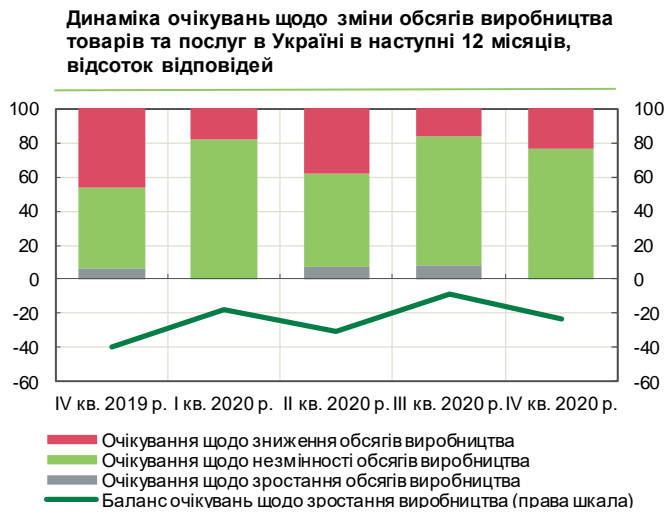
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2019 р.	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.
фінансово-економічного стану	-7.1	-8.3	-15.4	-25.0	-8.3
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	-20.0	-16.7	-23.1	-18.2	-7.7
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-28.6	-37.5	-38.5	-50.0	-30.8
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	7.1	-9.1	-30.8	0.0	-23.1
кількості працівників	-33.3	-8.3	-41.7	-33.3	-30.8

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

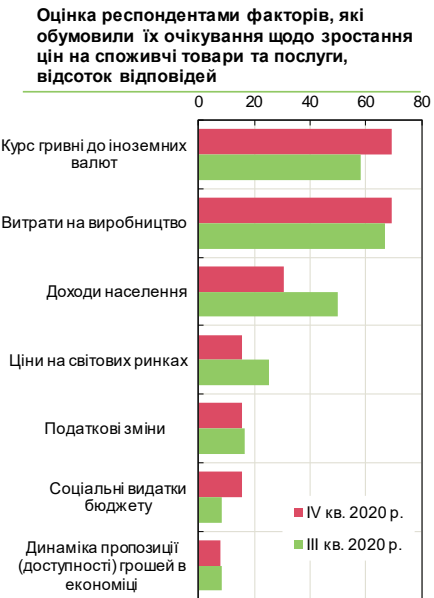
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

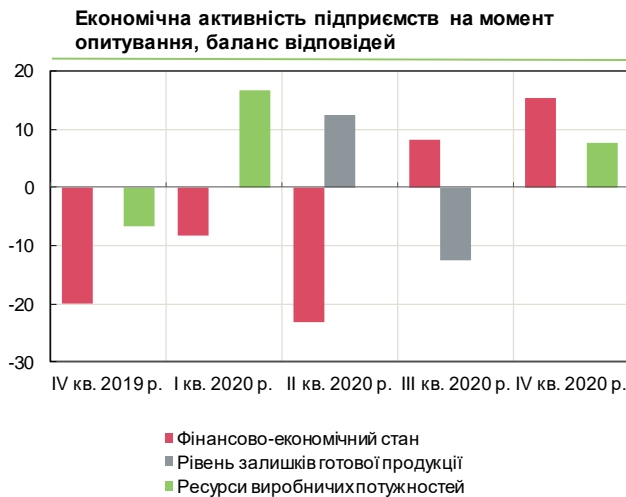
Графік 1

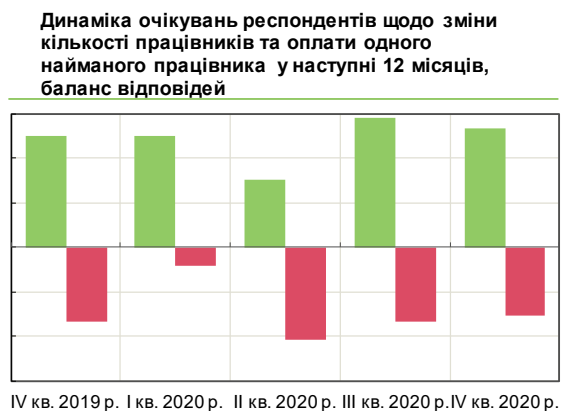
Графік 2

Графік 3

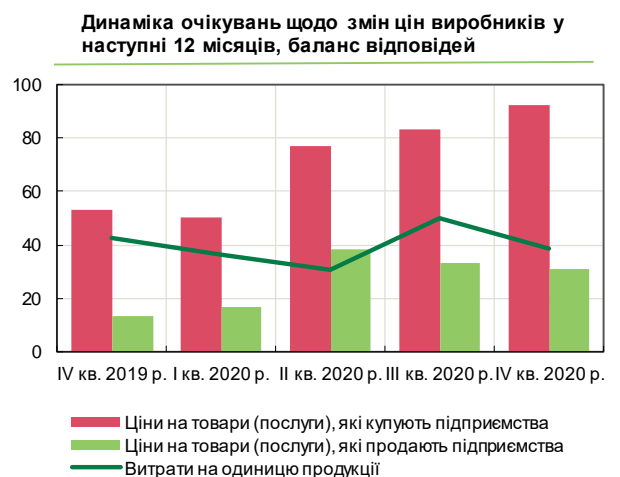
Графік 4

Графік 5

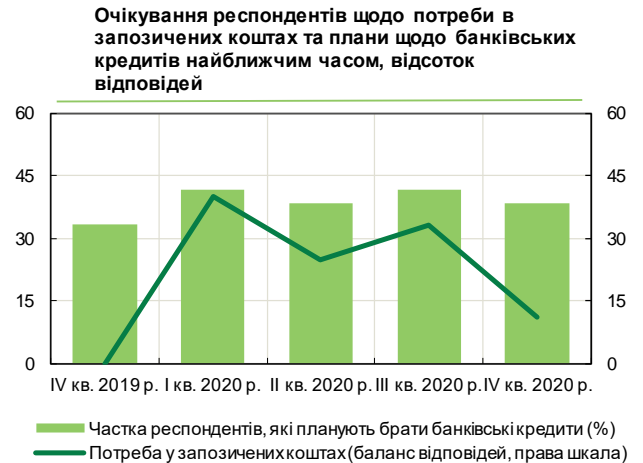
Графік 6

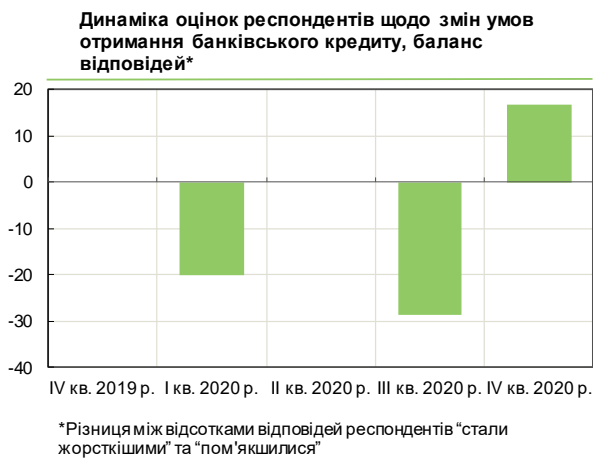
Графік 7

Графік 8

Графік 9

Графік 10

